

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Kambiyo mevzuatımızda, ihracat bedellerinin yurda getirilmesinde tasarruf serbestisi bulunuyordu. Kur sorunları nedeniyle tasarruf serbestisi altı aylığına geçici olarak kaldırıldı. İhracatçıların dikkatine!..

İhracat bedellerinin yurda getirilmesi artık zorunlu

TPKKH (Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında) 32 Sayılı Karar'da 8 Şubat 2008 tarihinde yapılan düzenlemeyle, "İhracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir" şeklindeki uygulama bugüne kadar devam etti. Ancak, ihracat bedellerinin yurda getirilmesindeki serbest tasarruf uygulaması sonrası, bazı firmalarca ihracat bedellerini banka üzerinden yurda getirmek yerine başka yöntemlerle kapatma veya uzun yıllar hiç getirmeme gibi yollara başvuruldu. Bu da, muhasebe hatalarına, uzun süre kapanmayan yurtdışı alacakların kur farklarının vergilenmesine, vergi incelemelerinde sıkıntılara yol açtı.

Gelinen noktada global siyasi ve ekonomik olumsuz gelişmeler nedeniyle, ülkemiz ekonomisinde yaşanan ciddi finansal kriz ve TL'nin yabancı paralar karşısındaki değer kaybının yarattığı kur sorunu nedeniyle bir dizi tedbir alınıyor. Önemli tedbirlerden birisi de, "ihracat bedellerinin yurda getirilmesindeki tasarruf serbestliğine altı ay süre ile son verilmesi" oldu. Bununla, 2008 öncesi uygulamaya benzer bir düzenlemeye geçilmiş oluyor.

YENİ DÜZENLEME

4 Eylül 2018 tarihli ve 30525 sayılı Resmî Gazete'de "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (İhracat Bedelleri Hakkında) (No: 2018-32/48)" ile Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkisini kullanarak, Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat bedellerinin fiili ihrac tarihinden itibaren en geç 180 gün içinde yurda getirilmesini ve söz konusu bedellerin en az yüzde 80'inin bir bankaya satılmasını (Türk Lirası'na çevrilmesini) zorunlu kılıyor. Düzenleme, geçici olup altı ay süresince geçerli bulunuyor.

Tebliğde, yürürlük tarihi 4.9.2018 olarak belirlenmiş olup, Türkiye'de yerleşik kişilerce bu Tebliğin yürürlükte bulunduğu süre içinde fiili ihracı gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedel getirme süresinin bu Tebliğin yürürlükten kalktığı tarihten sonra sona ermesi halinde de bu Tebliğ hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir. Ancak, 4.9.2018 öncesi gerçekleştirilen ihracatların değişiklik öncesi hükümlere tabi olması gerekiyor.

İhracat bedellerinin beyan edilen Türk parası veya döviz üzerinden yurda getirilmesi esas olup, Türk parası üzerinden yapılan ihracat karşılığında döviz getirilmesi mümkündür. İhracat

bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine beyan edilmesi zorunludur.

Peşin döviz karşılığında ihracatın 24 ay içinde gerçekleştirilmesi zorunludur. Dâhilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisna Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili sağlanan peşin dövizlerin kullanım süresi belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

UYULMASI GEREKEN ZORUNLULUKLAR

Yurtdışına müteahhit firmalarca yapılacak ihracatın bedelinin 365 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur. Konsinye yoluyla yapılacak ihracatta bedellerin kesin satış müteakip; uluslararası fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların bedellerinin ise gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitimini müteakip 180 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

İlgili mevzuat hükümlerine göre yurtdışına geçici ihracı yapılan malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi veya bu süreler içerisinde satılması halinde satış bedelinin süre bitiminden veya kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirilerek bir bankaya satılması zorunludur.

Yürürlükteki İhracat Rejimi ve Finansal Kiralama mevzuatı çerçevesinde kredili veya kiralama yoluyla yapılan ihracatta, ihracat bedelinin kredili satış veya kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 90 günde yurda getirilerek bankalara satılması zorunludur.

İhraç edilen malların bedelinin süresinde yurda getirilerek, bankalara satılmasından ve ihracat hesabının süresinde kapatılmasından ihracatçıları sorumludur. İhracata aracılık eden bankalar ihracat bedellerinin yurda getirilmesini ve satışının yapılmasını izlemekle yükümlüdür.

Bedel getirme süreleri içinde yurda getirilen ihracat bedelleri; ihracatçının ithalat bedelleri, sermaye hareketlerine ilişkin ödemeleri, görünmeyen işlemlere ilişkin giderleri ve transit ticaretinin alış bedeli ile söz konusu süreler içinde bankalarca mahsup edilebilir. Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu

